

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ถอดบทเรียนการประชุมวิชาการประจำปี 2560 ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

เรื่อง “S2: SMART การทำงานอย่างมีคุณค่า”

วันศุกร์ที่ 21 กรกฎาคม 2560 เวลา 09.00-10.15 น.

ณ ห้องประชุมราชบัณฑิตยสถาน อาคารศิริราชวิทยาสาร ชั้น 1

วิทยากร

พว.จุฬารัตน์ ประสงค์สิน

พยาบาลชำนาญการพิเศษ APN โรงพยาบาลศิริราช

พว.วิมลลักษณ์ ชัยศักดิ์ชาติ

หัวหน้าหอผู้ป่วย ICU อุบัติเหตุ โรงพยาบาลศิริราช

พว.กาญจนา รุ่งแสงจันทร์

พยาบาลชำนาญการ พยาบาลออสโตมีและแผล โรงพยาบาลศิริราช

พว.วรรณิภา อำนางวิญญกุล

พยาบาลชำนาญการ พยาบาลออสโตมีและแผล โรงพยาบาลศิริราช

พว.จุฬารัตน์ ประสงค์สิน นำเสนอหลักการทำงานอย่างมีคุณค่า คือ **Smart** สำหรับบริบทของทีมพยาบาลออสโตมีและแผล ประกอบด้วย

S	คือ	Special nursing
M	คือ	Manpower Team
A	คือ	Achievement
R	คือ	Reward and Pride
T	คือ	Technology

S: Special nursing ประกอบด้วย Creative และ Innovation การดูแลออสโตมีและแผลเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ พยาบาลออสโตมีและแผลต้องมีความรู้ความสามารถที่เฉพาะทาง เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่ดี ตั้งแต่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล จนกระทั่งจำหน่ายผู้ป่วยกลับบ้าน

การดูแลออสโตมีและแผลมีบริการทั้งในส่วนผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก โดยผู้ป่วยที่ได้รับคำสั่งการรักษาเปิดลำไส้ทางหน้าท้อง แพทย์จะส่งใบปรึกษาให้ผู้ป่วยมารับคำปรึกษาจากพยาบาลออสโตมีและแผล นอกจากนี้พยาบาลสามารถส่งผู้ป่วยที่มีแผลมายังคลินิกออสโตมีและแผลได้โดยตรง ทั้งผู้ป่วยในและ

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ผู้ป่วยนอก ระบบนี้พัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้ป่วยลดระยะเวลาการรอคอย และเป็นระบบที่แสดงถึงการยอมรับในศักยภาพของพยาบาลออสโตมีและแผล

นอกจากนี้พยาบาลออสโตมีและแผล ยังมีบทบาทสำคัญในการดูแลตัวชี้วัดของโรงพยาบาล เรื่อง อัตราการเกิดแผลกดทับ ทีมต้องมีการสร้างนวัตกรรมเพื่อให้ตัวชี้วัดดังกล่าวเป็นไปตามเป้าหมายของโรงพยาบาล เริ่มจากการทำวิจัย สร้างชุดแนวปฏิบัติ (bundle) ซึ่งเราคิดว่าเป็นแนวทางที่ดี แต่เมื่อลงปฏิบัติจริง ผลลัพธ์การเกิดแผลกดทับในโรงพยาบาลลดลงเพียง 1% ผู้บริหารจึงให้กลับมาทบทวน ประทับกับสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (สรพ.) ทำการเยี่ยมสำรวจ จึงมีข้อเสนอแนะว่า แนวปฏิบัติเป็นสิ่งที่ดี แต่หากพบมีแนวโน้มไม่เป็นไปตามเป้าหมายก็ควรหยุดเพื่อทบทวน ทางทีมจึงมีการ ทบทวนแนวปฏิบัติพบว่าแนวปฏิบัติมีความยุ่งยาก ซับซ้อน จึงมีการพัฒนาแนวปฏิบัติเป็น Siriraj Concurrent Trigger Tool (SiCTT) เพื่อให้สามารถจับความเสี่ยงได้ตั้งแต่เนิ่นๆ โดยได้รับข้อเสนอแนะ พัฒนาแนวปฏิบัติร่วมกับ ศ. พญ.ดวงมณี เลหาประสิทธิ์พร รองคณบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพ หลังจากนำ SiCTT ลงปฏิบัติ พบว่าตัวชี้วัดอัตราการเกิดแผลกดทับของโรงพยาบาลลดลงเหลือร้อยละ 5.3 ใกล้เคียง เป้าหมายของโรงพยาบาล ถือเป็นการสร้างนวัตกรรมของทีมที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ที่ดีของโรงพยาบาลอย่างมาก

การดูแลออสโตมีและแผลต้องใช้ทั้ง creative และ innovation เนื่องจากแผลที่เกิดขึ้นมีความ แตกต่างกันทั้งประเภทและลักษณะของแผล การดูแลผู้ป่วยแต่ละรายมีความแตกต่างกัน พยาบาลต้องมึ การพิจารณารายละเอียดของแผล และวางแผนการพยาบาลว่าจะเริ่มดูแลแผลอย่างไร ใช้อุปกรณ์อะไร ในการดูแลบ้าง อาจมีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น ถุงหุ้ม colostomy ที่มีแบบใหม่ ทำให้ยึดติดกับ ตัวผู้ป่วยได้ดีขึ้น เป็นต้น มาร่วมในการดูแลรักษาเพื่อลดความทุกข์ทรมาน และเพิ่มความสุขสบายให้ผู้ป่วย นอกจากนี้ special nursing ที่พยาบาลออสโตมีและแผลต้องมีแล้ว ทีมต้องมีคำว่า M คือ manpower พวกเราไม่ได้ทำงานคนเดียว แต่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม

M: Manpower Team พว.วรรณิกา อำนางวิญญกุล นำเสนอความหมายของ Manpower Team ประกอบด้วย Passion การรักที่จะทำ Happiness คิดได้ ทำเลย ทำอย่างมีความสุข Leader การมีผู้นำที่ดี การทำงานของทีมออสโตมีและแผลเริ่มต้นจากการมี Passion บุคลากรที่มาทำงานตรงนี้จะมีความสุข ความรักที่จะทำ รักในการดูแลผู้ป่วย เมื่อทำในสิ่งที่รัก มักจะทำได้ดี ตัวอย่างของการรวมกลุ่มผู้ที่มี ความชอบเหมือนกัน คือการทำ Community of Practice (CoP) ออสโตมีและแผล มีการนำกรณีศึกษา มาปรึกษาหารือร่วมกัน ว่าควรให้การดูแลผู้ป่วยรายนี้อย่างไร และเป็นการพบปะสังสรรค์ภายในกลุ่ม ทำให้เกิดการสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้ทีมยังมีแนวคิดเชิงบวก มีการหล่อหลอมทัศนคติในทางบวกให้กับ ทุกคนในทีม และเสริมสร้างสมรรถนะ ศักยภาพของบุคลากรในทีมอีกด้วย

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ผู้นำของกลุ่มพยาบาลออสโตมีและแผล ถือเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความรู้เฉพาะทางอย่างถ่องแท้ สามารถจัดการกับเรื่องที่ยุ่งยากและซับซ้อนได้ และหล่อหลอมให้น้องๆ มีอุดมการณ์เดียวกัน คอยผลักดันให้น้องๆ ได้แสดงความสามารถ ทำให้น้องได้พัฒนาตนเองไปในทางที่ดี ผู้นำมีการสื่อสารภายในทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้วิธีการบอกให้น้องคิด แสวงหาแนวทางแก้ไข และนำกลับมาปรึกษาหารือร่วมกัน และที่สำคัญผู้นำมีคุณธรรม จริยธรรม ในการดูแลทีมให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งบุคลากรเข้าอบรม และสุดท้ายการมี Siriraj culture ทำให้ทีมมีความเข้มแข็ง ซึ่งคำว่าทีม ไม่ใช่เพียงแค่การทำงานด้วยกันเพียงอย่างเดียว แต่เรามีความเคารพ ให้เกียรติ ยอมรับ และดูแลซึ่งกันและกัน

A: Achievement พว.กาญจนา รุ่งแสงจันทร์ นำเสนอความหมายของ Achievement ในบริบทของพยาบาลออสโตมีและแผล ว่าทีมได้รับความไว้วางใจในการจัดเก็บและติดตามตัวชี้วัดขององค์กร ได้รับการมอบหมายให้เป็นวิทยากรทั้งภายในและนอกองค์กร ซึ่งคลินิกออสโตมีและแผล มีการพัฒนา มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ดังนี้

- ปี 2536 ได้รับความร่วมมือของพยาบาลและแพทย์ ให้การดูแลผู้ป่วยแบบอาสาสมัคร จนได้รับการยอมรับจากภาควิชาศัลยศาสตร์ มีโครงการนำร่อง “โครงการพัฒนาความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยที่มีออสโตมี” อาสาโดยแพทย์ พยาบาล เปิดคลินิกทุกวันจันทร์ 13-15 น. ให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์แก่ผู้ป่วย แพทย์ พยาบาล ฝึกอบรมการดูแลผู้ป่วยที่มีออสโตมีแก่พยาบาลศิริราชทั่วประเทศ
- ปี 2538 ส่งพยาบาลไปศึกษาเฉพาะทางหลักสูตร 2 เดือน ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศออสเตรเลีย โดยทุน คปท. และทุนโรงพยาบาล ผู้เข้าอบรมกลับมาสร้างคุณค่าต่อในองค์กร ขยายบริการครอบคลุมผู้ป่วยที่มีแผล ผู้ป่วยผิวหนัง ถูกทำลายจากภาวะ Incontinence และย้ายคลินิกใหม่ที่มีห้องตรวจเฉพาะ ขยายเวลา 2 วันต่อสัปดาห์ โดยใช้เวลาส่วนตัว
- ปี 2541 อนุมัติเปิด การอบรมพยาบาลสำหรับการดูแลผู้ป่วยที่มีแผลออสโตมีและผู้ป่วย ที่ควบคุมการขับถ่ายไม่ได้ รุ่นที่ 1 โครงการพัฒนาความสามารถ ได้รับการยอมรับให้เป็นโครงการของคณะฯ ใช้เวลาราชการมาปฏิบัติงาน คือ เป็นหน้าที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
- ปี 2543 รับรองหลักสูตร โดยสภาการพยาบาล
- ปี 2544 เปิดบริการคลินิกทุกวันราชการ 8-16 น. ณ ตึก 84 ปีชั้น 2
- ปี 2546 รับรองหลักสูตร ET ระดับโลก

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ปี 2547 ย้ายคลินิกเปิดบริการ ณ ตึกผู้ป่วยนอกชั้น 3

ปี 2560 ครร.นวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพ สภาการพยาบาล และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ระดับภาคกลาง

กลุ่มพยาบาลออสโตมีและแผล ได้รับการยอมรับ โดยมีระบบในการส่งปรึกษา เมื่อได้รับใบปรึกษา ทีมจะเข้าไปประเมินและให้การดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยภายใน 24 ชั่วโมง และเขียน progress note ไว้ ทำให้ทีมเกิดความภาคภูมิใจว่าเราเป็นส่วนหนึ่งของการรักษา นอกจากนี้ทีมรวมตัวเพื่อจัดทำ area of excellence in colorectal มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ CSR ในวันพยาบาลสากล และให้ความรู้แก่ประชาชน ทีมได้รับการยอมรับเป็นที่ศึกษาดูงานทั้งจากภายในประเทศและภายนอกประเทศ เช่น เชียงใหม่ อินโดนีเซีย พม่า เป็นต้น และได้รับการยอมรับให้จัดเก็บและติดตามตัวชี้วัดขององค์กร โดยกำหนดวันที่ทีมเข้าไปติดตามอัตราการเกิดแผลกดทับที่หอผู้ป่วย ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากบุคลากรหน้างาน ทีมมีการสำรวจผู้ป่วยทุกราย และนำกลับมาวิเคราะห์สาเหตุ และแนวทางการแก้ไข ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีม และบุคลากรหน้างาน ส่งผลให้พยาบาลมีความสามารถเพิ่มขึ้น จากการติดตามตัวชี้วัดพบว่า อัตราการเกิดแผลกดทับมีการรายงานเพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการประเมินผลและรายงานตัวชี้วัด เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนางาน อัตราการเกิดแผลกดทับจากอุปกรณ์ทางการแพทย์ลดลง แสดงให้เห็นถึงความสามารถของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น

R: Reward and Pride ทีมได้รับรางวัลมากมายจากการดำเนินงานที่ผ่านมา เช่น รางวัล Siriraj culture ที่แสดงให้เห็นว่าทีมเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ Siriraj culture นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลโครงการติดตาม รางวัล Poster Presentation ทั้งจากภายในประเทศและภายนอกประเทศ รางวัล R2R award รางวัล CoP of the year นอกจากนี้เรายังมีการรวบรวมความรู้เขียนเป็นหนังสือ เพื่อเผยแพร่ความรู้สร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่น มีการนำรายได้ส่วนหนึ่งร่วมสร้างอาคารนวมินทรบพิตร 84 พรรษา โรงพยาบาลศิริราช ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของทีมงานอย่างมาก นอกจากนี้หัวหน้าทีมของเรา พว.จุฬารัตน์ ประสงค์สิน ได้รับรางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น และรางวัลพยาบาลดีเด่นจากสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย การได้รับรางวัลต่างๆ ทำให้ทีมเกิดความภาคภูมิใจ และมีกำลังใจในการทำสิ่งดีๆต่อไป ความสำเร็จจะไม่เกิดขึ้นเลย หากเราไม่นำความรู้ไปใช้ หรือสร้างประโยชน์ให้ผู้ป่วยและองค์กร

T: Technology พว.วิมลลักษณ์ ชัยศักดิ์ชาติรี นำเสนอความหมายของ Technology ที่ทางพยาบาลออสโตมีและแผลนำมาใช้ในการทำงาน ประกอบด้วย **การใช้เทคโนโลยีในการดูแลผู้ป่วย** ทีมต้องมีการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการดูแลผู้ป่วย เช่น ผลิตภัณฑ์หรืออุปกรณ์ใหม่ๆ ในการดูแลแผล ทีมศึกษาและนำสิ่งที่ดีมาให้กับผู้ป่วย เพื่อให้เกิดผลการดูแลที่ดี ลดความทุกข์ทรมาน และเพิ่ม

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ความสะดวกสบายให้กับผู้ป่วย เช่น ธุรกรรมรับอุจจาระทางหน้าท้อง ที่มีการผลิตแบบใหม่อยู่เรื่อยๆ แบบที่ใช้ติดกับถุงทางหน้าท้องที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น เป็นต้น รวมทั้งผลิตภัณฑ์ในการดูแลแผลที่เพิ่มความชุ่มชื้น และเพิ่มประสิทธิภาพในการหายของแผล เป็นต้น นอกจากนี้มี **การใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร** เช่น line group ซึ่งการมีกลุ่มแบบปิด ทำให้พยาบาลออสโตมีและแผลสามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดูแลแผลผ่านทางกลุ่ม line เพื่อให้สามารถรับคำปรึกษาได้อย่างรวดเร็ว และข้อมูลผู้ป่วยยังคงเป็นความลับ ไม่มีการเผยแพร่ออกนอกกลุ่มหากไม่รับการอนุญาตจากผู้ป่วย ข้อดีของการใช้ line group อีกอย่างหนึ่ง คือ สามารถติดต่อสื่อสารได้ทุกที่ ทุกเวลา แม้อยู่คนละสถานที่ ก็สามารถให้คำปรึกษากันได้ ทางทีมคิดจะพัฒนาการสื่อสารเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถติดต่อสอบถามพยาบาลในทีมได้โดยตรง เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที หรือสามารถส่งต่อความช่วยเหลือเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องและเหมาะสมได้ ซึ่งพยาบาลที่จะสามารถทำหน้าที่ให้คำปรึกษานี้ ต้องมีคุณสมบัติและความสามารถที่เฉพาะทาง เพื่อให้ความรู้ และติดต่อประสานกับเครือข่ายได้อย่างเหมาะสม ซึ่งขณะนี้หัวหน้าทีม คือ พว.จุฬาร ประสงค์ดี ทำหน้าที่ดังกล่าวอยู่ **การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บและเผยแพร่ความรู้** ทางทีมรวบรวมความรู้เพื่อเผยแพร่ผ่านทาง website เพื่อให้บุคลากรและบุคคลภายนอกได้เรียนรู้ เช่น Siriraj KM website ในส่วนของ CoP ออสโตมีและแผล เป็นต้น **การใช้เทคโนโลยีเพื่อเรียนรู้และเพิ่มศักยภาพ** สืบเนื่องจากทีมต้องมีการเก็บตัวชี้วัดเรื่อง อัตราการเกิดแผลกดทับของโรงพยาบาล ทำให้พยาบาลต้องมีสมรรถนะในการประเมินและตรวจสอบการเกิดแผลกดทับ ทีมจึงใช้เทคโนโลยีในการสอนและประเมินสมรรถนะให้กับพยาบาล โดยการทำข้อสอบผ่านโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ เป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มการเรียนรู้

สุดท้ายวิทยากรฝากข้อคิดให้กับผู้เข้าร่วมการประชุม ดังนี้

พว.วรรณิภา อำนางจิณกุล	“อยากให้ทุกคนคิดในเรื่อง <i>positive thinking</i> จะทำให้เราคิดก้าวข้าม และพัฒนาตนเองเสมอ”
พว.กาญจนา รุ่งแสงจันทร์	“ทำทีมทำได้ ให้ทำทันที เพราะทีมจะฝากความรู้ที่มีในตัวเราไว้กับองค์กรแห่งนี้”
พว.วิมลลักษณ์ ชัยศักดิ์ชาติ	“ <i>technology doesn't care for people but people does care for people with technology</i> ”
พว.จุฬาร ประสงค์ดี	“การทำงานแบบ Smart อย่างมีคุณค่า ให้กับผู้อื่นได้รับประโยชน์และคุณค่าจากเรา ถึงจะเรียกว่า Smart อย่างแท้จริง”

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

วิทยากร

วิทยากร (จากซ้ายไปขวา)

พว.วิมลลักษณ์ ชัยศักดิ์ชาติรี	หัวหน้าหอผู้ป่วย ICU อุบัติเหตุ โรงพยาบาลศิริราช
พว.จุฬารพร ประสงค์สิน	พยาบาลชำนาญการพิเศษ APN
พว. อรรถธรณ์ ดำรงวัฒนกุล	รองหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลฯ ด้านวิชาการ (ประธานในที่ประชุม)
พว.กาญจนา รุ่งแสงจันทร์	พยาบาลชำนาญการ พยาบาลออกสไตน์และแผล โรงพยาบาลศิริราช
พว.วรรณิภา อำนางวิญญกุล	พยาบาลชำนาญการ พยาบาลออกสไตน์และแผล โรงพยาบาลศิริราช

ผู้บันทึกบทเรียน

นางสาววิจิตรา นุชอยู่

ผู้ตรวจทานบทเรียน

นางสาวสมใจ เนียมหอม

Siriraj KM

Link - Share - Learn

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
ศึกษานนทบุรี ชั้น 1 เลขที่ 2 ถนนวิสุทธิตารามศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700
โทร : 0 2419 9000 หรือ 0 2419 9750
Email : sirirajkm@gmail.com

@Sirirajkm